

Gedeputeerde Staten van Provincie Zuid Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Schuttersveld 9, 2316 XG Leiden
Postbus 558, 2300 AN Leiden
071 - 523 9090
www.hollandrijnland.nl

IBAN: NL87BNGH0285113992
KvK: 27365539
BTW: NL813768068B01

Datum: 16 september 2021
Kenmerk: UIT-21-21593
Telefoon: 06-86863284
E-mail:

Onderwerp: Aanbieding Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland (ROA)

Geacht College,

Met deze brief bieden we onze Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland aan uw College aan. En daar zijn we best trots op! In deze aanbiedingsbrief lichten we deze Regionale Omgevingsagenda toe en waarom we daar trots op zijn.

De Regionale Omgevingsagenda als document komt voort uit de opdracht van ons Algemeen Bestuur d.d. oktober 2019 die is vastgelegd in de Regionale Agenda Holland om een Integraal Ruimtelijk Afwegingskader voor Holland Rijnland te gaan opstellen. De gemeenten in Holland Rijnland stelden vast dat de vele ambities in de regio ruimtelijke consequenties kennen en dat de ruimte schaars is. Nadere gezamenlijke integrale keuzes werden nodig geacht bij de uitwerking ervan. Tegelijkertijd hebben we als Holland Rijnland ook gewerkt aan een Regionale Strategie Mobiliteit, en samen met u en het Hoogheemraadschap Rijnland aan een RES 1.0 gewerkt.

Redeneren vanuit eigen kracht

Bij het opstellen van de Regionale Omgevingsagenda is nadrukkelijk geredeneerd vanuit eigen kracht en identiteit van onze regio. De gedachte is dat dit helpt bij het maken van ruimtelijke keuzes. Zowel de stedelijkheid, vitale kernen, hoogwaardige bedrijvigheid en verbindingen met andere economieën en de wereld, als het uitstekende vestigingsklimaat in een zeer gewaardeerd divers cultuur- en natuurlandschap zijn hiervoor van belang. En dat maakt ook de troefkaart van deze regio zichtbaar, want deze regio is uniek en veelzijdig in de drukke Randstad.

Balans in regio

Reuring en rust zijn nu in goede balans in de regio. Tegelijkertijd is deze balans kwetsbaar. Er is enorme druk op de ruimte vanuit de stedelijke gebieden in en om de regio. Transitieopgaven zullen invloed hebben op zowel de stad (zoals klimaatadaptatie) als op het landelijk gebied/buitengebied. De bereikbaarheid, het waterbeheer en energievoorziening lopen nu al tegen de grenzen van het systeem aan. Dat vraagt om een integrale benadering.

Kansen voor de regio

Ook zien we kansen voor onze regio vanwege de activiteiten en plannen vanuit de andere overheden. Zo worden voor het opstellen van de NOVI agenda voor het Groene Hart de eerste stappen gezet, worden nadere afspraken gemaakt naar aanleiding van het verschijnen van de Landsdelige Omgevingsagenda Zuid West (voor Zuid Holland en Zeeland), en worden middelen vrijgemaakt vanuit het nationale Groeifonds voor o.a. infrastructuur. Ook de Groeiagenda voor Zuid Holland gaat haar (economische) uitwerkingen kennen. Dan is het goed dat de regio haar eigen verhaal opgesteld heeft.

Vraagstelling Regionale Omgevingsagenda

In de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland die we aan u aanbieden, is beoogd een antwoord te geven op de vraag hoe de druk op de regio Holland Rijnland kan worden benut om de aantrekkelijkheid van de regio te behouden en te versterken. Ruimteclaims en transities brengen uiteraard uitdagingen met zich mee, maar ook nieuwe kansen. Op dit moment bevindt de regio zich op het kruispunt om keuzes te maken die richtinggevend zijn voor de toekomst. Deze keuze zal per onderwerp verschillen. Omdat de diversiteit aan opgaven groot is, evenals de urgentie voor veel van deze opgaven en de beschikbare middelen niet oneindig zijn, zijn er keuzes gemaakt hoe de ruimte in Holland Rijnland wordt ingezet. Wat voor soort regio wil Holland Rijnland zijn en welke stappen zetten we daarbij naar de toekomst?

Integrale benadering

In de kern bespreekt de Regionale Omgevingsagenda hoe op een integrale wijze alle ruimte-vragende functies een plek kunnen krijgen of waar keuzes gemaakt moeten worden. Daarbij gaat het niet alleen om toekomstige woningbouw of locaties voor bedrijvigheid, maar er is daarbij nadrukkelijk integraal gekeken naar de samenhang met, afhankelijkheden en gevolgen op andere thema's zoals naast wonen en werken, bereikbaarheid, natuur en landschap, energie, klimaat en gezondheid. Want we willen niet alleen wonen in onze mooie regio, maar ook werk vinden, alle gebieden kunnen bereiken, genieten van de diverse landschappen, de stroomvoorzieningen met duurzame bronnen op peil houden, rekening houden met klimaatverandering en dat alles met zo gezond mogelijke inwoners en een prettig leefklimaat voor mens, plant en dier. Voor de inhoud van de Regionale Omgevingsagenda zelf verwijzen we graag naar de bijlage en de samenvatting die daarin is opgenomen.

Input subregio's en sectorale strategieën

Deze Regionale omgevingsagenda staat daarmee niet op zichzelf, maar hangt zeer nauw samen met de andere regionaal strategische documenten waar tegelijkertijd op verschillende wijze besluitvorming over plaats vindt: de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) en de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) De reeds verschenen subregionale agenda's (Omgevingsagenda Hart van Holland, Strategische Agenda Rijn en Veenstreek, en Strategische Agenda Ruimte Duin en Bollenstreek) vormen belangrijke bouwstenen voor het gepresenteerde regionale perspectief. Daarbij vragen we ons steeds af, wat er echt regionaal opgepakt zou moeten worden, en wat ook beter op subregionaal of lokaal niveau de beste uitwerking kan krijgen.

Ruimtelijke verkenning met Dashboard Verstedelijking en Landschap

Daarnaast is er ook gebruik gemaakt van een ruimtelijke verkenning met behulp van het Dashboard Verstedelijking en Landschap; een instrument dat door het College van Rijksadviseurs in samenspraak met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is ontwikkeld. Dit instrument is in meerdere regio's met een verstedelijkingsopgave in Nederland toegepast. In Holland Rijnland verband hebben we ook dankbaar van dit instrument gebruik gemaakt.

Deze ruimtelijke verkenning is gebaseerd op de hypothese dat als er nog eens 30.000 extra woningen benodigd zijn binnen deze regio na 2030, volgens welke scenario's zou dat kunnen, wat levert dat voor dwarsverbanden en onderliggende afhankelijkheden op, en zijn er maten van maatschappelijke meerwaarden of consequenties te benoemen, zoals effecten op modal split of effecten op de energie-infrastructuur of landschap? Op basis van vier extreme scenario's uitgaande van geconcentreerde als ook verspreide extra woningbouw, zijn argumenten verzameld voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de regio, met samenhangende consequenties, kansen en uitdagingen. Dit heeft geleid tot het benoemen van de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn als een duurzaam concept voor toekomstige ruimtelijk-economische ontwikkeling op de langere termijn in onze regio. Voor wat betreft de toekomst woningbouw en verstedelijking zijn we onlangs gestart met de bestuursopdracht Wonen.

Status Regionale Omgevingsagenda

Er is gekozen voor de status van een Regionale Omgevingsagenda. Een zelfbindend document ressorterend onder de Omgevingswet, opgebouwd door de 13 gemeenten samen (Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk, Katwijk, Oegstgeest, Leiden, Leiderdorp, Kaag en Braassem, Zoeterwoude, Voorschoten, Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn). Waarin de regionale opgaven en keuzes uiteen worden gezet. Dat wil zeggen die opgaves waar de regio aan zet is en waar de regio het optimale schaalniveau is. Locaties of thema's waar meerdere opgaven, belangen en schaalniveaus bij elkaar komen. Vanuit deze omgevingsagenda kunnen noodzakelijke en urgente activiteiten in regionale omgevingsprogramma's worden geborgd in de Landsdelige omgevingsagenda als ook provinciaal kader. Daarbij is het document voor het moment vastgesteld. Door voortschrijdend inzicht kan de Regionale Omgevingsagenda als een adaptief document de komende jaren steeds bijgesteld worden. Daarnaast willen we aan de slag gaan met een nadere uitwerking en aanscherping van de keuzes uit deze ROA.

Richting een integraal uitvoeringsprogramma

Daartoe willen we een integraal uitvoeringsprogramma gaan opstellen na vaststelling van deze Regionale Omgevingsagenda om daarmee een aantal uitvoeringslijnen geïntegreerd met ingrediënten uit de RES 1.0 en de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) nader uit te werken. Vanuit de ROA hebben we een vijftal lijnen benoemd met clusters van meervoudige opgaven:

1. Versterking van het daily urban system Katwijk-Leiden-Zoeterwoude
2. Verder verstedelijken langs de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn
3. Versterken leefbaarheid Duin- en Bollenstreek.
4. Knoop Alphen aan den Rijn midden in het Groene Hart
5. Toekomstperspectief Landschap.

In de vervolgfase brengen we samen focus aan en bepalen we voor welke opgaven regionale samenwerking onontbeerlijk is en welke acties dan moeten worden

uitgevoerd. Hierbij kan worden gedacht aan nader onderzoek, definiëren en onderbouwen van investeringsopgaven, beleidsbeïnvloeding e.d. We vinden het van belang om gemeenteraden in dit vervolgproces net als bij de totstandkoming van deze ROA goed te betrekken evenals relevante maatschappelijke partijen.

Tegelijkertijd geldt dat uiteraard ook voor de verdere samenwerking met uw College.

Samenwerking als kracht

Wij zien graag een voortzetting van de constructieve inzet en bijdragen over en weer in regionale trajecten en producten. Zoals bij afspraken over realisatie woningbouw, bedrijventerreinen, de RES 1.0 voor Holland Rijnland, het mobiliteitsbeleid en de uitwerking van projecten die daaruit voortvloeien. Ook bij de brede ruimtelijke opgaven die er spelen in onze regio en de integrale afweging. Wij dragen als regio graag een steentje bij aan de verdere ontwikkeling van deze veelzijdige en sterke provincie Zuid Holland.

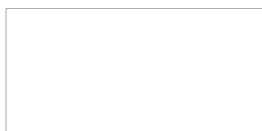
Wij zullen bij de uitvoering van onze regionale producten de provincie steeds actief opzoeken, uitnodigen, uitdagen en graag laten participeren in deze trajecten. Datzelfde vragen we ook van uw zijde; wij doen graag mee in de diverse provinciale trajecten die betrekking hebben op onderwerpen als mobiliteit, verstedelijking, landschap, wonen, energie, ruimte en economische ontwikkeling.

Graag maken we van de gelegenheid gebruik om in de komende tijd een aantal bestuurlijke tafels met u te organiseren om van gedachten te wisselen over de voortgang en de inhoud van diverse regionale trajecten. Zo werken wij gezamenlijk aan een sterke en veelzijdige provincie en regio.

Hoogachtend,

Het Dagelijks Bestuur
Holland Rijnland,

De secretaris – directeur,

L. Vokurka

De voorzitter,

H.J.J. Lenferink

**HOLLAND
RIJNLAND**
WAAR DE RANDSTAD TOT BLOEI KOMT

Ontvangst Scanstraat
20 OKT. 2021

Provincie Zuid - Holland
20 OKT. 2021
Datum Ontvangst